

Бібліографічні посилання:

1. Попенко Я.В. Реалізація ідеї створення «Великої Румунії» у зовнішньополітичній діяльності Бухаресту впродовж першої чверті ХХ ст. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія.* 2017. Вип. 25. С. 275–280.
2. Попенко Я.В. Румунська дипломатія в боротьбі за Бессарабію на Паризькій мирній конференції (січень – серпень 1919 р.). *Русин. Международный исторический журнал.* 2018. Том 53. Вып. 3. С. 152–171
3. Румыния : истоки и современное состояние внешнеполитического позиционирования государства / Е.С. Хотькова и др. Москва, 2013. 102 с.
4. Виноградов В.Н. Румыния в годы первой мировой войны. Москва : Наука, 1969. 370 с.
5. Дыков И.Г. Хроника событий в Бессарабии. (Март 1917 г. – январь 1918 г.). Кишинев: Госиздат Молдавии, 1957. 136 с.
6. Мельтюхов М.И. Бессарабский вопрос между мировыми войнами 1917–1940. Москва: Вече, 2010. 464 с.
7. Vopicka Ch. Secrets of the Balkans. Seven years of a diplomatist's life in the storm Centre of Europe. United States envoy extraordinary and minister plenipotentiary to Roumania, Serbia and Bulgaria, 1913–1920. Chicago, 1921. 330 p.
8. Буле В. Образ румынской администрации и настроения населения Бессарабии, отраженные во французских дипломатических и разведывательных отчетах 1918–1920 гг. *Русин.* 2012. № 2 (28). С. С. 49–54.
9. Marghiloman A. Note Politice 1897-1924. Volume III / 1917-1918. București: Editura Institutului de Arte Grafice «EMINESCU», 1927. 576 p.
10. Ключников Ю.В., Сабанин А.В. Международная политика новейшего времени в договорах, нотах и декларациях. Ч. 3. *От снятия блокады с Советской России до десятилетия Октябрьской революции. Вып. 2. Акты дипломатии иностранных государств.* Москва : Литиздат НКВД, 1929. 367 с.

Попенко Анастасія Сергіївна,
студентка Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
Єремєєва Ірина Анатоліївна,
кандидат історичних наук,
доцент Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРИРОДНІ ПРАВА ЛЮДИНИ В РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Ключовою характеристикою правової держави є забезпечення умов для реалізації людиною належного їй комплексу прав і свобод. Саме тому під час політичних реформ в Україні права людини мають стати головною метою перетворень, що принципово змінить відносини між державою та громадянським суспільством.

Категорія права людини з'являється в результаті еволюції юридичної

науки та демократії періоду формування буржуазної держави в країнах Західної Європи та США. Саме в цей період оформлюються два наукових напрями у визначенні прав людини позитивістська та природно-правова концепції. Юридичний позитивізм сформував формально-догматичний метод пізнання права, що лежить в основі законності правозастосовчої практики. Основною тезою юридичного позитивізму є визнання правом тільки тих норм, що створюються державною владою. Таким чином, права людини закріплюються та визначаються безпосередньо державою, тоді як природне право є моральною, тобто необов'язковою характеристикою права. Такий стан, на думку позитивістів, гарантує порядок і безпеку в державі, тоді як принципи природного права мають дестабілізуючий вплив на суспільство, створюючи ілюзію існування права поза межами законом.

Теорія природного права за змістом є абсолютно протилежною до позитивістської. Дана теорія бере свій початок в античності (Арістотель, римські юристи) та середньовіччі (Тома Аквінський), остаточно сформувалася в епоху ранньобуржуазних революцій (Г. Гроцій, Б. Спіноза, Т. Гоббс, Дж. Локк, Ж.-Ж. Руссо). Представники природно-правової теорії джерелом права вважали не державну волю, а природу людини. Державні закони є дійсними за умов їх відповідності ідеальному праву. Особливості природно-правових концепцій полягають в розмежуванні та співставленні права та закону з позицій принципів справедливості.

Відповідно трактуються і природні права людини, як надані природою, засновані на загальнолюдських цінностях права, що визначають соціальний та правовий статус людини та є невід'ємним елементом її існування. Основними властивостями природних прав людини є: засновуються на загальнолюдських цінностях; визначаються природою людини (не залежать від державного визнання та закріплення); є необхідними для нормального існування людини та її розвитку; є невідчужуваними, загальними та позатериторіальними; перебувають у постійному розвитку, відображають динамічність суспільних відносин і зростання правосвідомості громадян; характеризуються загальнозначущістю та універсальністю [2, с. 130].

Природні права належать до групи фундаментальних прав, що закріплюються Загальною декларацією прав людини 1948 р., Міжнародним пактом про права людини, Європейською конвенцією про захист прав людини і основних свобод 1950 р. Усі ці документи є основою для національних правових систем – закони держав, що є підписантами цих конвенцій повинні забезпечувати вільну реалізацію закріплених в них прав.

Незважаючи на достатню розробку концепції природних прав людини в науковій літературі на теперішній час не існує універсального визначення поняття природні права людини, що пояснюється їх різноплановістю. Вони спрямовані на отримання певних економічних, соціальних, громадських та культурних благ. У сучасній правовій інтерпретації дією права є його вплив на суспільні відносини з метою їх впорядкування. Вважаємо, що поняття дії

природного права можна трактувати як об'єктивне існування права, що не залежить від волі людини і здійснює вплив на всі сфери її життєдіяльності. наприклад, без реалізації права на приватну власність свободу підприємництва неможливим є створення конкурентного ефективного економічного середовища, право громадян на свободу волевиявлення та вибір сприяє демократизації структур управління державою тощо.

Природні права людини не слід розглядати як щось окреме і унікальне, адже зазначені права виникли через те, що людина існує та розвивається в соціумі. Природні права безперечно посідають вагомe місце в реалізації принципів правової держави, до яких відносять: принцип розподілу влади, панування права, забезпечення гарантій і прав громадян, принцип самостійності, незалежності суду та інші, адже сама суть та зміст природного права лежить в їх основі, без яких вони б не існували

Отже, природні, невід'ємні й невідчужувані права і свободи мають вирішальне значення у відносинах між людиною та державною владою. Саме вони, як засвідчує досвід сучасних розвинутих держав, становлять основу системи «стримувань і противаг» державної влади, що мінімізує тенденцію до виходу органів державної влади з-під контролю громадянського суспільства. Природні права людини є засобом досягнення благ, які мають важливе значення для всіх сфер суспільних відносин. Без забезпечення природних прав людини всі інші суб'єктивні права позбавляються сенсу та їх існування стає неможливим.

Бібліографічні посилання:

1. Козинець О. Г. Історія розвитку інституту прав людини в новий час / О.Г. Козинець // *Modern problems and ways of their solution in science, transport, production and education*. 2014. С.43-49.
2. Романюк Є. О. Природні права людини як відправна ланка визначення сутності правової ідеології // *Правова держава*. 2015. Вип. 26.С.126-133. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PrDe_2015_26_18 (дата звернення - 10.03.2019).
3. Кожан В. В. Особисті права та свободи людини: загальнотеоретичне дослідження: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 – теорія та історія держави і права, історія політичних і правових учень / В.В. Кожан. Львів. 2016. URL: http://lp.edu.ua/sites/default/files/dissertation/2016/3679/avtoreferat_kozhan_1.pdf (дата звернення - 10.03.2019).